

KE SLUŽEBNÍ ŽIVOTNÍ DRÁZE VOJÁKA Z POVOLÁNÍ

(Článek uveřejněný ve VM č. 3/1991)

V uvedeném článku i dalších materiálech plukovník Ing. Jaroslav Němec podává informace o možných přístupech k profesionalizaci ČSA. Uvedená fakta jsou pro mne o to víc zajímavá, že v současné době pracuji ve vojenském školství a zabývám se podobnými problémy, jaké zřejmě řeší plk. Němec. Myslím, že výměna názorů k některým problémům bude více než užitečná.

Jde především o tabulku č. 6 uveřejněného článku, v níž je vyjádřena služební životní dráha důstojníka z povolání se závazkem ke službě nad 15 let. V názorech na fyzický věk a služební léta důstojníka na uvažovaných funkcích se v podstatě s autorem shodují. Mám však zásadní výhrady ke kvalifikačním požadavkům tak, jak jsou v tomto přehledu uvedeny. Autor předpokládá, že se důstojník po získání vysokoškolského vzdělání bude dále vzdělávat v celé plejádě funkcí jen tříměsíčními kursy (kromě jednoho případu). Dá se dokázat, že za 3 měsíce můžeme s důstojníkem-studentem probrat např. jen tematiku pluku v obraně nebo v útoku, anebo divize v obraně, či v útoku. Výuka celé problematiky bojového použití pluku, divize, armády (sboru) vyžaduje v každém jednotlivém případě 4 až 5 měsíců (jeden semestr). To je dáno tím, že na uvažovaných stupních musí mít vševojskový důstojník znalosti nejen o všeobecné taktice (operačním umění), ale i o použití druhů vojsk, technickém a týlovém zabezpečení, velení. Důstojníci druhů vojsk jsou nuceni si často osvojit zvláštní znalosti jejich povolání, např. řízení palby, práci automatizovaných systémů velení, zvláštnosti zabezpečení apod. V takto dlouhých kursech lze připravovat vojáka z povolání pro **zastávání funkce štábního důstojníka** (podle názvu autora).

Tuto formu přípravy lze nazvat **kvalifikačním kursem**.

Přípravu na velitelské funkce je však nutné pojmout jiným způsobem. Kromě odborného vzdělání je nezbytné takového důstojníka připravovat jako řídícího pracovníka. To znamená poskytnout mu potřebné znalosti z oblasti teorie a metod řízení (vojenského managementu), psychologie, sociologie, pedagogiky, dalších společenských věd, jakými jsou politologie, ekonomie, právo, historie, zdokonalit ho v cizích jazycích, ale i udržovat v přiměřeném tělesném stavu. To jsou znalosti a schopnosti, které důstojníka kultivují občansky a společensky. Velitel (náčelník) musí být připravován i pro vedení spolupracovníků, řízení nižších organizačních jednotek, tedy na působení v oblastech, za něž jsou současní důstojníci nejvíce kritizováni. Tyto znalosti zejména v oblasti řídicí, budou-li na potřebné úrovni vyučovány a zvládnuty (což by mohlo zajistit školou udělené a všeobecně uznávané písemné úřední osvědčení), mohou být tím, co si důstojník v některých odbornostech spolu s "tvrdou prací" a organizačními schopnostmi odnese jako součást osobnosti v případě odchodu z vojenské služby. V tomto případě však délka vzdělávání může činit 1 rok (2 semestry), tj.

10 až 11 měsíců včetně doby účasti na VŠC, některých zvlášť vybraných zaměstnání u vojsk, závěrečných prací a zkoušek.

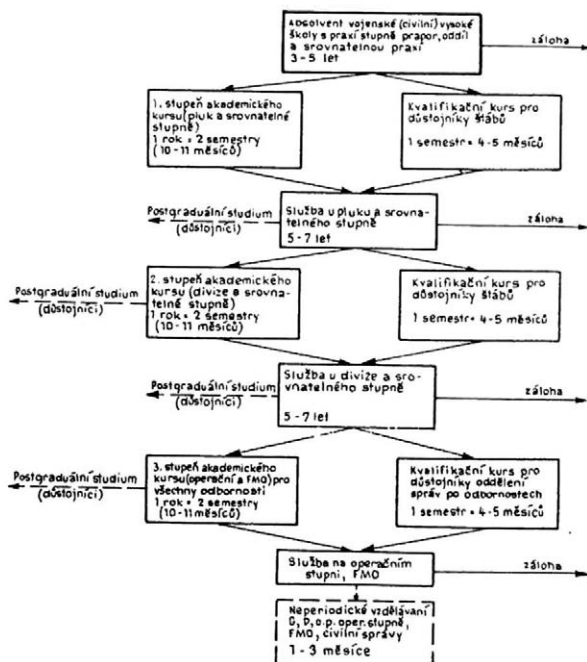
Tuto formu přípravy lze označit za **vyšší akademický kurs**.

Navržené délky studia byly stanoveny na základě propočtů doby potřebné k osvojení znalostí a dovedností při výuce, zkušeností i porovnáním s dostupnými materiály o vojenském školství v ostatních státech.

Domnívám se, že pro výchovu důstojníka stupně pluk - generální štáb (FMO), může vhodným způsobem posloužit připravovaný systém **akademických kursů** (rozpracovávány podle pokynů kolegia FMO z ledna 1991).

Akademické kursy jsou považovány za vyšší, kvalifikační, přeškolovací (rekvalifikační), specializační, popř. i další s rozmanitými cíli, obsahem a délkou.

Základní způsob, tvořící páteř kursů, je pro velitele (štábní důstojníky) mechanizovaného a tankového vojska znázorněn na obr.

Obr.

Jde o typové řešení, u ostatních druhů vojsk mohou být některé zvláštnosti dané jejich organizačním členěním. Zásadně však je možné tento způsob uplatnit. Má-li být totiž ve školním roce 1992/1993 zahájen první stupeň akademických kursů, je nutné, aby základní rozhodnutí o přípravě tohoto studia byla učiněna co nejdříve. Bylo by proto logické, aby došlo ke spojení úsilí všech zúčastněných osob při reformě vojenského školství formou společného úkolu, konkursu o nejlepší projekt, respektive jeho dílčí část.

Podplukovník doc. Ing. Petr Němec, CSc.